

Učinkovitost in delovni motivi starejših delavcev

Milan Ambrož*

FOŠ, Godešič 21, 4220 Škofja Loka, Slovenija

ambrozmilan7@gmail.com

Povzetek

Raziskovalno vprašanje (RV): Kako zadovoljstvo z delom in stereotipno okolje v organizaciji vplivata na učinkovitost starejših delavcev in na njihove želje in motive, da nadaljujejo z delom.

Namen: Raziskati etični odnos do starejših delavcev in stališča o njihovi učinkovitosti. Cilj izhaja iz dejstva, da se delovna populacija stara in da se pojavljajo vprašanja motivacije starejših delavcev, da nadaljujejo z delom in tudi etična vprašanja, ki izhajajo iz stereotipnega pogleda na starejše delavce. Slovenija namreč sodi med države, ki ima največ starejšega prebivalstva v Evropi. Delež starejših ljudi nad 64 let starosti se izjemno hitro povečuje in je v sredini leta 2015 znašal že 18,2% celotnega prebivalstva; projekcije predvidevajo, da bo delež starejših ljudi nenehno naraščal in do leta 2060 bo starejši od 64 let vsak tretji Slovenec (SURS, 2016). Podatki projekcij SURS-a kažejo na povečevanje strukturnega deleža prebivalstva starejšega od 80 let. Strukturni delež tega dela prebivalstva naj bi se povečal s 4,9% v letu 2015 na 14% do leta 2060.

Beehr in Bennett (2014) ugotavljata, da premostitvene delovne aktivnosti upokojencev krepijo njihovo samopodobo, izboljšujejo njihov finančni položaj in spodbujajo vključenost v družbeno okolje.

Metoda: kvantitativna metodologija – kvantitativne metode (faktorska analiza, regresijska analiza, neparametrične metode), anketiranje zaposlenih v slovenskih organizacijah po naključni metodi vzorčenja.

Rezultati: Rezultati raziskave bodo temeljili na predpostavki, da imajo v organizacijah neetičen odnos do starejših delavcev, ki je zakoreninjen v družbeno prenosljivih stereotipih o staranju, kar sproža dvom o njihovi učinkovitosti, prilagodljivosti in sposobnosti prilagajanja novostim. Izhajamo iz predpostavke, da bomo ovrgli stereotipno podobo staranja in identificirali dejavnike, ki lahko ohranjajo učinkovitost starejših delavcev pri delu in njihovo motivacijo, da nadaljujejo z delom tudi po upokojitvi.

Organizacija: Kakšen je vpliv raziskave na menedžerje in organizacijo oz. prakso. Raziskava bo odkrila motivacijske dejavnike in potrebne socialno- psihološke prilagoditve delovnega okolja, ki bodo osnova za delo starejših delavcev tudi v prihodnje.

Družba: Kakšen je vpliv raziskave na družbo, socialno odgovornost in okolje. Raziskava bo razkrila stereotipno podobo staranja in usmerila pozornost na model zaposlovanja in dela ter učinkovitosti starejše populacije. Raziskava bo vpogled v izrabo potencialov vseh članov družbe, ki se pospešeno stara in sprožila potrebo po razvoju drugačnih delovnih odnosov, načinov dela in izobraževanja za delo ob nastajajoči starejši populaciji.

Originalnost: Kaj je novega v raziskavi, kakšna je vrednost oz. originalnost raziskave. Raziskava bo prispevala k bolj kompleksnemu pogledu na učinkovitost in produktivnost in razvila nov pogled na staranje, ki je lahko kakovostno, če starejši ljudje prispevajo k družbeni blaginji prostovoljno in ne pod pritiskom novo-liberalne logike o aktivnem in produktivnem staranju.

Omejitve/nadaljnje raziskovanje: Omejitve raziskave in predlogi za nadaljnje raziskovanje. Omejitve raziskave so stereotipni pogledi na staranje, ki ustvarjajo splošne predpostavke o starejši populaciji in njeni sposobnosti, da se na ravni posameznika prostovoljno vključuje v družbene in organizacijske aktivnosti.

Ključne besede: starejši delavci, stereotipi, učinkovitost, produktivnost, motivacija, diskriminacija, organiziranost, menedžment,

[Dolžina povzetka ne sme presegati ene strani.]

Milan Ambrož (Ambrož Milan, doktor organizacijskih ved in redni profesor za področje sociologije. Zaposlitve kriminalist- preiskovalec, svetovalec za konzularne zadeve, direktor sektorja zavarovanja in direktor

izobraževalnega centra Sava Kranj, svetovalec za HRM, Direktor Inštituta RS za socialno varstvo, Dekan Visoke šole za turizem, Portorož, visokošolski predavatelj – profesor na FOŠ in ECM. Avtor več znanstvenih monografij, ki so izšle pri domačih in tujih založbah, avtor strokovnih monografij. Objavil je tudi 60 znanstvenih in strokovnih člankov v domačih in tujih revijah in vodil več domačih projektov s področja menedžmenta in organizacije in sodeloval kot raziskovalec v dveh tujih projektih s področja turizma in organizacije.
